

VERSLAGEN VAN DE MAANDELIJKE BIJeenKOMSTEN

Te Heerlen op 14 september 1981

Na een welkomstwoord van de vice-voorzitter de heer Bult, waarin deze zich verheugd toonde over de aanwezigheid van Mevr. Snickers en de heer Bles, directeur van het Natuurhistorisch Museum in Maastricht, waarmee ons Genootschap zo'n nauwe banden onderhoudt, werd in het kort enig door de aanwezigen meegebracht materiaal besproken. Opmerkelijk was een door Mevr. Linssen in haar tuin op een appelboom verzamelde Zwavelzwam (*Lactiporus sulphureus*). Mevr. Willemse deelde mee op 9 augustus j.l. in Wahlwiller een in verre staat van ontbinding verkerende Wasbeer (*Procyon lotor* L.) te hebben gevonden. Toen ze een dag later met een deskundige van het Nat. Hist. Museum te Maastricht het dode dier wilde ophalen, bleek dit te zijn verdwenen. Niemand van de aanwezigen kon haar desgevraagd hierover opheldering verschaffen.

Daarna was het woord aan de heer M. Beaujean, voor diens voordracht met dia's over een reis naar Indonesië, die hij in 1979 ondernam. Tijdens een kort oponthoud in Djakarta, een stad vol contrasten, werd de beroemde 's Lands Plantentuin in Bogor (Buitenzorg) en haar dependance in de bergen van Cibodas bezocht. De eigenlijke natuurreis naar het binnenland van Borneo (Kalimantan) begon in Tenggarong. Van hieruit ging het verder per boot over de Mahakanrivier. Tijdens een veertien-daagse boottocht werden verschillende Dajakdorpen bezocht. Er zijn ongeveer 200 Dakakstammen, in totaal ongeveer ca. één miljoen mensen, die ruwweg in twee grote groepen worden verdeeld. De Landdajaks, die landinwaarts wonen en leven van de landbouw en de jacht en de Zeedajaks, die leven van de visserij en de handel. De Landdajaks wonen in een zg. longhouse of lamin, dat op drie meter hoge palen is gebouwd en 180 m lang en 9-18 m breed is. Twee lamins tezamen vormen één dorp. In deze lamins leven de Dajaks in één groot familieverband bij elkaar. De opnamen van de ontvangsten, die het gezelschap in de verschillende dorpen ten deel viel, gaven een goed inzicht in de vaak zeer fraaie en altijd kleurrijke kleding van de Dajaks, waarbij elke stam zijn eigen kleurpatronen heeft.

De Neushoornvogel speelt in het geloof van de Dajaks een grote rol. De markant gekleurde veren

van deze vogel worden vooral in ceremoniële kleding gebruikt.

De zon is het symbool voor het mannelijk leven, de maan is het teken voor het vrouwelijke, geboorte en dood.

Bij een welkomstfeest boden de bezoekers een levend varken aan. Dit werd blij in ontvangst genomen, ritueel gedood, waarna de gasten door besprenkeling met bloed in de stam werden opgenomen.

Interessant waren de beelden van een geestuitdrijving bij twee zieken door een priester in trance. Vanuit Slah Bing, het dorp van de Bahau-stam, ondernam men een trektocht door het tropisch oerwoud. Het was voor de deelnemers erg avontuurlijk: glibberige paden, bloedzuigers, prachtige bloemen, waaronder veel Bromelia's en orchideeën, over te steken rivieren en geweldige woudreuzen. Ook kon men met eigen ogen de vreselijke vernietiging van het tropische oerwoud zien. Japanners en Australiërs kappen of zagen de bomen niet om, maar blazen ze op. Herbepanting vindt nauwelijks plaats, een neerslachtig gezicht. Van het primaire tropische regenwoud is in elk geval langs de kust dan ook niets meer over.

Na de terugvlucht naar Djakarta werd een bezoek gebracht aan het bekende natuurreserveaat Ujung Kulon op de westpunt van Java. Hier zag men Wilde pauwen (*Pavo muticus*) en Bantengs en een, helaas dode, Indische neushoorn. Veel indruk op de bezoekers maakte de schitterende plantenwereld, met onder meer veel Schroefpalmen (*Pandanus*).

Met een gul applaus bedankten de talrijke aanwezigen de heer Beaujean voor zijn boeiende voordracht en mooie beelden, waar, zoals de heer Bult het in zijn dankwoord omschreef, de mens nu eens in positieve zin centraal stond.

Te Maastricht op 1 oktober 1981

De voorzitter opende de goed bezochte bijeenkomst met enkele mededelingen over het programma voor Kring Maastricht (zie pagina IV). Daarnaast wees hij op een vacature in het Algemeen Bestuur van het Genootschap waarvoor Kring Maastricht een kandidaat mag voordragen. De aanwezigen gingen unaniem akkoord met de kandidatuur van de voorzitter.

Voordat het woord aan de spreker van deze avond gegeven werd, deden enkele leden mededelingen over waarnemingen en naturalia.

De heer Paul Vossen toonde achtereenvolgens de

huid van een rups (vermoedelijk een Koolwitje), een braakbal van een Steenuil (andere braakballen zijn veel groter), enkele delen van een Konijnskelet en enkele foto's van een Grote stinkzwam en een Parasolzwam.

De heer Edwin Verdurmen liet het koninginnestje zien van een wespensoort. Een dergelijk nestje maakt de koningin in het vroege voorjaar van houtvezels (papier) en speeksel. In dit nest worden enkele eitjes gelegd waarna de daaruit voortkomende jonge wespen het nest verder opbouwen. De heer De Graaf liet materiaal rond gaan van *Satureja calamintha* (L.) Scheele subsp. *glandulosa* (Req.) Gams. Deze ondersoort behoort tot hetzelfde soort als de door J. Cortenraad onlangs in het Maandblad beschreven Bergsteentijm. Deze voor Nederland nieuwe ondersoort werd gevonden bij Simpelveld tijdens de spoorwegexcursie van de Plantenstudiegroep. In een van de komende Maandbladen wordt hier uitvoeriger op ingegaan. De heer W.M. Felder wees op een bijzonder verschijnsel: tussen Maarland en Rijckholt zijn enkele hoogstamboomgaarden te zien die vrucht én bloesem tegelijk dragen.

De heer Felix liet een kokon zien van de Grote nachtpauwoog (*Saturnia pyri*). De rups heeft zich niet kunnen ontwikkelen tot vlinder doordat een sluipwesp haar eieren in de rups had gelegd: in de pop van de rups werden twee popjes van de sluipwesp aangetroffen. Ook liet hij een waarschijnlijk door een vleermuis gehavende Grote nachtpauwoog zien die dit voorjaar in Frankrijk werd gevonden. Tenslotte toonde hij zelf gekweekte rupsen en

kokons van de Eikenzijdespinner die in China gekweekt wordt voor een soort zijde. De heer Felix besloot zijn bijdrage aan de bijeenkomst met een toelichting op de grootscheepse inventarisatie van dagvlinders in Nederland waaraan de Vlinderstudiegroep ook een bijdrage levert.

De heer Bless haakte in op een mededeling van de heer Van Nieuwenhoven tijdens de vorige bijeenkomst gedaan, en vertelde over het massaal voorkomen van schietmotjes of eendagsvliegjes. Op vele plaatsen langs de autoweg Maastricht-Heerlen waren tegen de avond grote "wolken" te zien boven bomen en bij het viaduct. Ook andere leden hebben dit verschijnsel waargenomen. Merkwaardig was verder dat, komende vanuit Maastricht na Houthem deze "wolken" plotseling niet meer te zien waren.

Verder duidde de heer Bless op de mogelijkheid om tijdens de pauze enige resultaten te bekijken van de twee diepe boringen die onlangs bij Maastricht gedaan zijn.

Vervolgens gaf de voorzitter het woord aan de heer W.M. Felder die een inleiding hield over de Geologie van het Gerendal en omgeving. Aan de hand van enkele werkkaarten legde spreker uit hoe de kaarten en profielen in de gelijknamige Publicatie van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (reeks XXX afl. 1-2) tot stand zijn gekomen en welke informatie zij kunnen bieden voor geologen, natuurbeheersinstanties en andere geïnteresseerden. Na de pauze ontstond een interessante discussie waarna de voorzitter de bijeenkomst om 22.30 uur sloot.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

De Algemene Ledenvergadering van het Natuurhistorisch Genootschap zal gehouden worden op 5 november 1981 in het Hotel de la Station, Stationsplein 9 te Roermond, te beginnen om 19.30 uur

Agenda

1. Opening door de voorzitter.
2. Jaarverslagen van de secretaris, penningmeester en hoofdredacteur.
3. Bestuursmutaties;
 - a. Aan de beurt van aftreden zijn de heren P. Spreuwenberg en drs. C.A.J. Thissen. Beiden stellen zich herkiesbaar.

b. Het bestuur draagt op verzoek van de Kring Maastricht dr. A.J. Lever voor als nieuw bestuurslid namens de Kring Maastricht.

c. De heer M.F.J. Essers treedt af als bestuurslid namens de Plantenstudiegroep. Op voorstel van de Plantenstudiegroep draagt het bestuur de heer D. Th. de Graaf voor als nieuw bestuurslid namens deze groep.

d. Het bestuur draagt de heer W. van der Coelen voor als nieuw lid voor de functie van 2e secretaris.

4. Mutaties in de redactie van het Maandblad en de Publicaties: Aan de beurt van aftreden zijn mevr. drs. F.N. Dingemans-Bakels en de heren H. Hillegers en drs. A. Meijer. Mevr. Dingemans-Bakels stelt zich herkiesbaar.